

Tidligere i Tidsskriftet

Følgetilstand etter sanatorieopphold?

I 1924 utgav Thomas Mann (1875–1955) romanen *Trolldomsfjellet*, som skildrer livet ved sanatoriet Berghof i Davos. Hovedpersonen Hans Castorp finner seg godt til rette i den stillestående hverdagen ved sanatoriet, selv om han egentlig ikke er syk. I et innlegg i Tidsskriftet nr. 23/1928 (side 1135–6) diskuteres et tilgrensende fenomen med referanse til norsk medisinsk virkelighet: Er det riktig at pasienter blir arbeidssky etter sanatorieopphold?

Fremkaller sanatorieoppholdet arbeidssky pasienter?

Av E. T. Holter, Landeskogen

I «Tidsskriftet» nr. 21, for 1ste november d. a., staar prof. F. Harbitz's foredrag, holdt paa lægemøtet i Oslo 30te august. Han sier der (side 1021): «men sanatorierne har ogsaa medført sine ulemper. Patienterne, de helbredede og de næsten helbredede, rekonvalescenterne, forlater sanatoriet avvænnet med regulært arbeide og i ikke ringe grad «arbeidsuvillige» o. s. v.

Dette finder jeg ikke rigtig, ihvertfald for Landeskogen sanatoriums klientels vedkommende. Her forekommer ogsaa nogen ganske faa procent «arbeidsuvillige», men de tilhører gjerne to kategorier, enten de meget hypokondre, som tidligere har erhvervet sin hypokondri ved at søke fra læge til læge (antagelig nervøst belastede pasienter), eller de har været fattigvæsenpasienter, som allerede længe tid i forveien er fravænnet alt arbeide og har levet paa kommunens bekostning.

Tvertimot, jeg har som oftest stræv med at faa pasienter til at forstaa, at indkommer han i sanatoriet med en mer eller mindre langt fremskreden tuberkulose, saa kan ikke bedringen ved et 4–6 maaneders sanatorieopphold være solid nok til at taale fuld dag i tungt arbeide straks, uten en meget stor risiko for snarlig recidiv. Lette første og gode andet stadium tilfælder lar jeg gaa i fuldt arbeide straks.

Som sagt maa jeg som regel bremse paa pasienternes arbeidsløst (ved fremskredne kasus) for de første par aar, for at sikre dem mest mulig mot recidiv, istedenfor at animere dem til at arbeide. Som regel lyser pasientens ansigt op, naar han under opholdet her faar vite, at nu kan han ogsaa faa begynde arbeidskuren i sanatoriet.

Jeg kan derfor ikke være enig med prof. Harbitz i at hans ovenfor citerte uttrykk passer for mer end faa pct. av samtlige sanatoriepasienter. Sanatorieoppholdet (3–6 mndr.) er jo ogsaa saa kort, at det ikke skal kunne opelske arbeidsskyhet hos ellers normale individer. Er der nervøst belastede eller ellers defekte individer, kan neppe sanatorieoppholdet lægges deres arbeidsskyhet tillast.